

III. Питання для самоконтролю

До теми 1

1. Охарактеризуйте предмет та методи вивчення історії України.
2. Яке місце займає Україна в геополітичному просторі Європі?
3. Охарактеризуйте чисельність населення України, його етнічний склад.
4. Як змінювалася чисельність українців протягом XVIII-XX ст.?
5. Як змінювалося співвідношення між міським та сільським населенням України протягом XX ст.?
6. Які фактори впливали на демографічну ситуацію в Україні протягом XX ст.?
7. Як проходив процес формування української народності?
8. Охарактеризуйте основні концепції походження українського етносу.
9. Дайте пояснення походження термінів “Русь”, “Україна”.
10. Які фактори гальмували процес формування української народності і нації?
11. Розкрийте значення української літературної мови в процесі формування української нації.
12. Назвіть основні історико-етнографічні райони України.
13. Охарактеризуйте народницьку та державницьку школи в українській історіографії, погляди їх видатних представників.
14. Що таке менталітет? Які головні ознаки українського менталітету?

До теми 2

1. Які археологічні стоянки епохи палеоліту ви знаєте? Назвіть їх.
2. Якими були форми соціальної організації населення епохи палеоліту?
3. Які хронологічні рамки неоліту? Назвіть основні суспільні, господарські та культурні процеси, які відбувалися на території України в цю епоху.
4. Охарактеризуйте основні риси господарського та культурного життя мідного віку та епохи бронзи.
5. Яке значення в найдавнішій історії України мала трипільська культура?
6. Охарактеризуйте основні культури бронзового віку.
7. Які ви можете назвати державні об'єднання на території України, які утворилися у I тис. до н.е. - VIII ст. н.е.?
8. Визначте причини заснування і причини загибелі античних полісів у Північному Причорномор'ї.
9. Охарактеризуйте кочові народи, які населяли Південь України в I тис. до н.е.
10. Які характерні ознаки ранньослов'янських культур.
11. Яке місце займали релігійні вірування у східних слов'ян?
12. Покажіть місце і значення черняхівської культури в історії слов'янства.

До теми 3

1. Викладіть основні положення норманської теорії. Яку роль відіграли варяги у Київській державі?
2. З ім'ям якого князя пов'язується виникнення Київської Русі? Чому?
3. Покажіть державотворчу діяльність перших київських князів.
4. Яким був внесок Володимира Великого у зміцнення української державності?
5. Коли було запроваджене християнство на Русі? Чому Володимир зупинився на церкві візантійського зразка?
6. Яке значення мало запровадження християнства?
7. Якими фактами ви можете підтвердити, що при Ярославі Мудрому Київська Русь досягла вершини своєї могутності?
8. Розкрийте причини феодалної роздробленості Київської Русі. Чому Володимир Мономаху лише вдалося загальмувати процес розпаду?

9. Яке значення має київський період державності в історії України?

До теми 4

1. Чому саме на території Галичини та Волині знайшли своє продовження державотворчі традиції Київської Русі?
2. За яких обставин утворилося Галицько-Волинське князівство?
3. Розкрийте причини „смути” в історії князівства після смерті Романа Мстиславовича в 1205 р.?
4. Які наслідки мала монголо-татарська навала для української державності?
5. Охарактеризуйте утворення Золотої Орди та монголо-татарське іго.
6. Яким був внесок Данила Романовича в зміцнення української державності на території Південно-Західної Русі?
7. Чому правління Данила Романовича називають „першим українським королівством”?
8. Визначте історичне значення Галицько-Волинського князівства.
9. Чому у XIV ст. українському народові не пощастило зберегти свою державність?

До теми 5

1. Між якими державами були поділені українські землі в XIV ст.?
2. Чому Велике князівство Литовське називають латентною формою української державності?
3. Розкрийте зміст Кревської та Городельської уній.
4. Яку політику проводив князь Свидригайло?
5. Як утворилася Річ Посполита? Які наслідки дана подія мала для українських земель?
6. Якою була політика Польщі щодо українських земель?
7. Як змінилося становище української православної церкви у XIV-XVI століттях?
8. Що являли собою братства?
9. Дайте оцінку діяльності князя К. Острозького.
10. Які причини призвели до Берестейської унії? Проаналізуйте різні точки зору на цю подію.
11. Підберіть факти, які свідчать про боротьбу за збереження української православної церкви у першій половині XVII ст.
12. Охарактеризуйте реформаторську діяльність митрополита Петра Могили.

До теми 6

1. Яка роль Кримського ханства в історії України?
2. Розкрийте походження слова „козак”.
3. Охарактеризуйте передумови та причини виникнення українського козацтва?
4. Які чинники сприяли перетворенню козацтва на нову українську національну еліту?
5. Доведіть, що Запорозька Січ була державно-політичним утворенням українського народу. А чи може мати місце протилежна точка зору?
6. Охарактеризуйте діяльність перших козацьких гетьманів.
7. З якою метою польський уряд утворив козацький реєстр?
8. Дайте оцінку діяльності гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного.
9. Розкрийте сутність Куруківської угоди 1625 р.
10. Які причини та результати селянсько-козацьких повстань?
11. Покажіть боротьбу козацтва з турецько-татарською агресією.
12. Які наслідки для України мала „Ординація Війська Запорозького реєстрового” 1638 р.?

До теми 7

1. Охарактеризуйте основні концепції в українській історіографії щодо оцінки подій середини XVII ст.
2. Яке місце займає Богдан Хмельницький в історії української державності?

3. Розкрийте причини національно-визвольної війни 1648-1657 рр.
4. Розкрийте умови Зборівського та Білоцерківського мирних договорів.
5. Чому союз Б. Хмельницького із Кримським ханством виявився нестійким?
6. Дайте оцінку Переяславської угоди та Березневих статей 1654 р.
7. Яке значення для української державності має Гадяцький договір?
8. У чому сутність Руїни?
9. Охарактеризуйте російсько-польські відносини в другій половині XVII ст.
10. Яку політику проводив гетьман П. Дорошенко?
11. Які наслідки мала ліквідація автономії Української православної церкви та приєднання її до Московського патріархату в 1686 році?
12. Покажіть характерні риси і особливості української козацької держави XVII-XVIII ст.
13. Які причини, на Вашу думку, обумовили втрату Україною своєї державності?

До теми 8

1. З'ясуйте політику російського царизму, спрямовану на придушення автономного ладу в Україні.
2. Охарактеризуйте діяльність гетьмана І. Мазепи.
3. Якою була політика Петра I щодо України?
4. Розкрийте діяльність Першої та Другої Малоросійської колегії.
5. Які наслідки для України мали російсько-турецькі війни другої половини XVIII ст.?
6. З'ясуйте політику Катерини II по остаточній ліквідації автономного ладу в Україні.
7. Дайте оцінку діяльності С. Палія.
8. Що являв собою рух гайдамаків та опришків?
9. Які наслідки для України мали поділи Речі Посполитої?

До теми 9

1. У чому, на вашу думку, полягає суть антиукраїнської політики царизму?
2. Які особливості національно-визвольного руху ви можете відзначити в українських землях?
3. Яку роль відігравала національна ідея в суспільно-політичному русі України першої половини XIX ст.?
4. Дайте аналіз програмних документів Кирило-Мефодіївського товариства. Яке значення мала діяльність Кирило-Мефодіївського братства для розвитку українського національного руху?
5. Охарактеризуйте скасування кріпосного права на терені України та його наслідки.
6. Які особливості соціально-економічної модернізації Наддніпрянської та західної України в другій половині XIX ст.?
7. Назвіть основні форми національно-визвольного руху на Наддніпрянщині в другій половині XIX ст.
8. Чому Галичину називали "українським П'ємонт"?
9. Дайте характеристику діяльності митрополита А. Шептицького.
10. Як проходив процес утворення українських національних партій на Наддніпрянщині?
11. Що нового з'явилося в українському національному русі під час революції 1905-1907 рр.?
12. Які обставини посилювали трагізм першої світової війни для України?

До теми 10

1. Розкрийте причини, характер і рушійні сили української революції 1917-1918 рр.
2. Доведіть, що Центральна Рада була справжнім виразником національних інтересів українського народу, справжнім народним парламентом. Чи може мати місце протилежна думка?

3. Розкрийте зміст універсалів Центральної Ради, їх значення в процесі національно-державного будівництва.
4. Які, на вашу думку, причини поразки Центральної Ради?
5. Покажіть державотворчу діяльність гетьмана Павла Скоропадського.
6. У чому, на Вашу думку, проявилася слабкість гетьманату?
7. Який внесок Директорії в боротьбу за українську державність?
8. Розкрийте причини падіння ЗУНР.
9. Як виникла радянська влада в Україні?
10. У чому полягає суть політики „воєнного комунізму”?
11. Розкрийте причини поразки національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.

До теми 11

1. Дайте періодизацію радянського періоду історії України.
2. У чому полягає суть нової економічної політики?
3. Дайте власну оцінку входження України до складу СРСР.
4. Визначить головні риси командно-адміністративної системи.
5. Дайте власну оцінку індустріалізації та колективізації в СРСР.
6. Чому стали можливими політичні репресії в СРСР?
7. Покажіть негативні наслідки культу особи Й.В. Сталіна.
8. Розкажіть про виникнення Української автокефальної православної церкви та діяльність її ієрархів.
9. Доведіть на конкретних фактах, що політика радянської влади мала антицерковний характер.
10. Чому СРСР вийшов переможцем у Великій Вітчизняній війні? Якими були наслідки цієї війни для України?
11. Дайте власну оцінку ситуації на західноукраїнських землях в 1944-1950 роках.
12. У чому полягала суть процесу десталінізації?
13. Що свідчило про загострення кризи радянської системи у 1970-80-х рр.?
14. Що таке дисидентство?
15. Як, на Вашу думку, чи дійсно назріла необхідність перебудови, яку почав здійснювати М.С. Горбачов?
16. Які Ви бачите позитивні і негативні риси „перебудови”? Чому вона закінчилася повним провалом?
17. Як Ви оцінюєте закон про мови?
18. Охарактеризуйте зміст і значення Декларації про Державний суверенітет України.
19. Дайте власну оцінку серпневих подій 1991 року в Москві.
20. Розкрийте зміст і значення Акту проголошення незалежності України.

До теми 12

1. Чому погіршилась економічна ситуація в Україні в другій половині 1980-х – на початку 1990-х років?
2. Які нові політичні партії були створені в Україні в кінці 1980-х – на початку 1990-х рр.?
3. Які зміни відбулися в статусі Верховної Ради протягом 1990-х – початку 2000-х рр.?
4. Як складалася система виконавчої влади в Україні?
5. Розкрийте процес військового будівництва в Україні та основні принципи Военної доктрини України.
6. Які зміни сталися в складі і в розташуванні партійно-політичних сил на початку 2000-х рр.?
7. Охарактеризуйте співвідношення політичних сил у Верховній Раді 2006 року скликання. Які наслідки виборів до Верховної Ради 2006 року?
8. Як ви оцінюєте конституційну угоду між Президентом та Верховною Радою 1995 р.?

9. Л.Д. Кучма та В.О. Ющенко під час президентських виборів щедро роздавали обіцянки. Як Ви гадаєте, чи виконали вони їх? А якщо ні, то що завадило?
10. Як проходив конституційний процес в Україні? Розкрийте основні положення Конституції України 1996 року.
11. Що означає термін „правова держава”? Чи можна говорити про те, що Україна перетворюється на правову державу?
12. Яка ситуація в Українській православній церкві сьогодні? Як, на вашу думку, чи потрібна зараз єдність УПЦ?
13. Які зміни сталися в міжнародному статусі України? Назвіть основні пріоритети зовнішньої політики України .
14. Покажіть участь України у загальноєвропейському процесі, в діяльності ООН.
15. Як розвивалися українсько-російські відносини?
16. У чому полягає суть проблеми Чорноморського флоту?
17. Яке значення мало ядерне роззброєння України?
18. Яке Ваше ставлення до питання про вступ України у НАТО?
19. Охарактеризуйте економічні проблеми незалежної України.
20. У чому полягають об’єктивні й суб’єктивні труднощі формування національної економіки? Які стратегічні прорахунки допустив уряд України в проведенні економічних реформ?
21. Що означає криміналізація економічного життя? Які факти свідчать про це?
22. У чому Ви вбачаєте причини тривалого спаду виробництва?
23. Як розв’язується проблема впровадження нових форм господарювання?
24. Надзвичайно гостро стоїть проблема приватної власності на землю. Які Ваші міркування з цього приводу?
25. Охарактеризуйте негативні процеси у фінансовій сфері. Чи справді одержала Україна тверду валюту з введенням гривні?
26. Які зміни сталися в чисельності та соціальному складі населення України?
27. Які фактори вплинули й продовжують впливати на зменшення кількості населення України?
28. Що свідчить про підтримку національними меншинами незалежності України?
29. Чому відсутні міжнаціональні конфлікти на території України?

